روی موج کوتاه

نماینده مجلس خبر داد:

خرید و فروش سیم‌کارت‌های سفید با قیمت‌های گزاف

عضو کمیسیون صنایع و معادن، از خرید و فروش سیم کارت‌های سفید با قیمت‌های گزاف خبر داد و گفت: برای خط سفید اینترنت بازار سیاه ایجاد شده که این موضوع واقعاً تلخ و دردناک است. مصطفی پوردهقان اردکان در گفت‌وگو با ایلنا، افزود: من نمی‌دانم این عنوان خط سفید از کجا آمده است اما سیم کارت‌هایی که فیلتر نیست از روز اول که ما داخل مجلس شدیم به صورت غیرمستقیم به نماینده‌ها پیشنهاد می‌شد که اگر نیاز دارید ما خط شما را آزاد کنیم. وی ادامه داد: من آن روز هم خدمت آقای وزیر گفتم که اگر مصوبه‌ای در این زمینه دارید، مثلاً در شورای عالی، به ما نشان دهید که این موضوع وجود دارد. اگر شما خودتان تشخیص می‌دهید که باید این فضا را باز کنید، این تشخیص اشتباه است. ما همگی با هم هستیم و اگر این تشخیص را دارید، به مردم هم اعلام کنید که هر کسی نماینده مجلس، وزیر یا عضوی از یک نهاد می‌شود، ما دسترسی او را به واسطه قانون رفع می‌کنیم و این غیرمستقیم بودن‌ها و تصمیمات پنهانی منجر به یک سیاست دوگانه می‌شود که بعداً نمی‌توانید جلوی آن را بگیرید.

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس:

پس از جنگ ۱۲ روزه هیچ‌گونه غنی‌سازی انجام ندادیم

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه به تأسیسات هسته‌ای ما در نطنز و فردو و سایر شهرها آسیب وارد کردند و از آن به بعد هنوز هیچ‌گونه غنی‌سازی یا فعالیتی در این مراکز نداشتیم. یعقوب رضازاده، در گفت‌وگو با آوش با اشاره به اقدامات رافائل گروسی، مدیرکل آژانس، علیه ایران، تصریح کرد: اگر گروسی می‌خواهد کشورمان فعالیت خود را با سازمان بین‌المللی انرژی اتمی ادامه دهد باید در صحن این سازمان از ملت ایران عذرخواهی و به اشتباهاتش، که زمینه‌ساز فعال شدن مکانیسم ماشه و جنگ ۱۲ روز علیه ما شد، اعتراف کند. به نظر من فعلاً هیچ‌گونه تعهد، عهد و یا وفاداری به سخنان گروسی در کشور، وزارت خارجه و در سازمان انرژی اتمی دیده نمی‌شود.

آلمان:

ایرانی‌ها باید موضع خود را تغییر دهند

نماینده آلمان در سازمان ملل گفت: ما از مذاکرات استقبال می‌کنیم. ایرانی‌ها باید موضع خود را تغییر دهند. این امری است که اختلافی درباره آن وجود ندارد. به گزارش ایسنا به نقل از العربیه، ریکیلف بویتن، درباره فعال‌سازی مکانیزم ماشه از سوی کشورهای اروپایی علیه ایران و ادامه مذاکرات با ایران برای یافتن راه‌حل در اظهاراتی بی‌اساس گفت: «ما برای سال‌ها با ایرانی‌ها در تماس بودیم. ما در طول این سال‌ها اقدامات کافی از سوی ایران را شاهد نبودیم و ایران تمام تعهدات خود را نقض کرد. وی افزود: «برای همین بعد از هشدارهای مکرر مکانیزم ماشه را فعال کردیم. اما این پایان دیپلماسی نیست. برای همین ما آماده گفت‌وگو با ایران هستیم.»

هشدار صریح فرمانده ارتش؛

بیگانگان باید تنگه هرمز را ترک کنند

فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران، با تأکید بر اینکه «امنیت تنگه هرمز باید توسط کشورهای منطقه تأمین شود»، حضور نیروهای بیگانه در این آبراه راهبردی را غیرقابل قبول دانست و اعلام کرد: «آن‌ها که از این منطقه نیستند، باید بروند.» به گزارش خبرگزاری دانشجو، سرلشکر حاتمی، در سخنانی با اشاره به اهمیت تنگه هرمز برای امنیت انرژی و تجارت جهانی، اظهار کرد: «صلح، ثبات و امنیت در این منطقه راهبردی برای همه کشورهای حاشیه خلیج فارس، از جمله جمهوری اسلامی ایران، حیاتی است و ما خود را حافظ و ضامن این امنیت می‌دانیم.» وی هشدار داد که حضور نیروهای فرامنطقه‌ای نه تنها به امنیت پایدار کمکی نمی‌کند، بلکه به بی‌ثباتی و افزایش تنش‌ها دامن می‌زند.

جعفرزاده:

به‌جای خرید هواپیمای اطفای حریق «اندیشکده حکمرانی» ساختند

نماینده پیشین رشت، گفت: به‌جای اینکه چند هواپیما برای اطفای حریق خریداری شود، هزینه‌ها در بخش‌های غیرضروری مانند اندیشکده‌های حکمرانی صرف شده است؛ اموری که بسیاری از آن‌ها ضروری نیستند. غلامعلی جعفرزاده ایمن‌آبادی در گفت‌وگو با اقتصادنیوز اظهار کرد: در این کشور ده‌ها نهاد، سازمان و ارگان بودجه‌های سنگین می‌گیرند اما فقط در یک مقطع، آقای روحانی لیست این افراد را منتشر و بودجه آنها را قطع کرد. در حالی که امروز، پس از ۴۷ سال، برای استفاده از هواپیمایی که بتواند چند نقطه آتش را خاموش کند، ناچار هستیم از ترکیه کمک بگیریم. او افزود: «وقتی دو هواپیما برای خاموشی آتش جنگل استفاده می‌کنند، وقتی خاموش کردن آتش به بیل و چماق و حتی تلاش یک فرد بدون پا با پیراهن و دست خالی رسیده است؛ آبروی ما در دنیا رفت. زمانی که آتش‌سوزی در جنگل‌های کالیفرنیا رخ داد، صداوسیما و برخی از چهره‌های سیاسی کشور چه واکنش‌هایی که نشان ندادند!»

در نامه‌ای به رئیس جمهور؛

جبهه اصلاحات خواستار استرداد لایحه امنیت زنان از مجلس شد

جبهه اصلاحات ایران در نامه‌ای سرگشاده به رئیس جمهور، خواستار استرداد لایحه «پیشگیری از وقوع جرم و آسیب‌های اجتماعی و ارتقای امنیت زنان» شد و تغییر ماهیت آن را فاصله‌گیری از هدف اصلی مقابله با خشونت علیه زنان دانست. در بخشی از نامه جبهه اصلاحات به مسعود پزشکیان آمده است: «با وجود اهمیت حیاتی موضوع، روند موجود حکایت از حرکت شتاب‌زده به‌سوی تصویب متونی دارد که نه تنها از مرحله «نظرخواهی و هم‌فکری عمومی» عبور نکرده، بلکه با نیازهای واقعی جامعه زنان و با اسناد بالادستی نیز فاصله معناداری دارد.»

چرا اهمیت حضور وزیر خارجه ترکیه در ایران بیش از یک دیدار رسمی است؟

فیدان با چمدانی از بحران در تهران

نهال فرخی

خاورمیانه در یکی از ملتهب‌ترین مقاطع یک دهه اخیر قرار گرفته؛ از جنگ غزه گرفته تا تنش‌های تازه در عراق و آینده مبهم سوریه، همه‌چیز نشان می‌دهد که منطقه وارد مرحله‌ای از بی‌ثباتی دائمی شده است.

در چنین شرایطی، وزیر خارجه ترکیه، هاکان فیدان، امروز به تهران می‌آید؛ سفری که با توجه به سابقه امنیتی فیدان و حساسیت بی‌سابقه فضای منطقه، بسیار فراتر از یک دیدار تشریفاتی تلقی می‌شود و از همین حالا توجه کارشناسان، رسانه‌ها و بازیگران منطقه‌ای را به خود جلب کرده است.

سفر در سایه زردِ بحران

تهران هفته‌هاست که میزبان رفت‌وآمد دیپلمات‌های منطقه‌ای است، اما ورود هاکان فیدان، وزیر خارجه ترکیه و رئیس سابق سازمان اطلاعات ملی آن کشور، معنای دیگری دارد؛ معنایی که بیش از هر چیز در تناقض میان فضای رسمی مذاکرات و واقعیت آشفته منطقه دیده می‌شود.

درست در لحظه‌ای که مرزهای غربی ایران به‌شدت ناامن شده و گزارش‌ها از پرواز جنگنده‌های ایرانی بر فراز مناطق کردنشین اقلیم کردستان حکایت دارد، فیدان وارد تهران خواهد شد.

به نظر می‌رسد که این همزمانی چندان اتفاقی نیست؛ بلکه نشانه‌ای است از این که سفر او تنها یک تماس دیپلماتیک ساده نیست، بلکه گره‌خوردگی چندین پرونده حساس منطقه‌ای را آشکار می‌کند.

از بحران غزه گرفته تا تحولات شمال عراق، از آینده حضور آمریکا در سوریه تا رقابت‌های فزاینده در قفقاز، همه‌چیز دست به دست هم داده تا سفر وزیر خارجه ترکیه رنگ و بویی آشکارا امنیتی پیدا کند. بسیاری از تحلیلگران معتقدند فیدان با سابقه‌ای که در دستگاه امنیتی ترکیه دارد، حامل پیام‌هایی است که کمتر از زبان دیپلمات‌های حرفه‌ای شنیده می‌شود؛ پیام‌هایی که برای ایران در شرایط کنونی، هم اهمیت و هم پیچیدگی دارد.

معماری امنیتی که با چمدان دیپلماسی وارد تهران می‌شود

فیدان در آنکارا نه یک چهره تشریفاتی، بلکه یکی از معماران اصلی سیاست امنیتی دولت اردوغان است؛ کسی که بیش از ۱۰ سال مدیریت سازمان اطلاعات ملی ترکیه (میت) را بر عهده داشت و در طراحی سیاست‌های ترکیه در سوریه، عراق، قفقاز و حتی در روابط با روسیه و آمریکا نقش محوری بازی کرد.

اکنون او در جایگاه وزیر خارجه، همان تجربه امنیتی را به میدان سیاست رسمی آورده و سفر او به تهران نیز از همین زاویه اهمیت پیدا می‌کند.

در تهران، بسیاری انتظار دارند او تنها برای رایزنی درباره موضوعات جاری نیامده باشد، بلکه چارچوب‌های جدیدی برای «تنظیم دوباره روابط» با ایران در ذهن داشته باشد.

روابط ایران و ترکیه سال‌هاست که میان همکاری‌های ضروری و رقابت‌های راهبردی حرکت می‌کند؛ ترکیبی پیچیده و شکننده که هر بار با یک بحران تازه، شکل تازه‌ای به خود می‌گیرد و حالا هم با ورود فیدان، احتمالاً در آستانه بازتعریف دوباره قرار دارد.

محورهای رایزنی‌ها از غزه تا پرونده هسته‌ای

براساس گزارش رسانه‌های ترکیه درباره این سفر، پرونده‌های متعددی روی میز گفت‌وگوهای امروز قرار دارد؛ پرونده‌هایی که هر کدام در سال‌های اخیر بخشی از معادلات امنیتی و سیاسی تهران و آنکارا را شکل داده‌اند.

نخستین و مهم‌ترین موضوع، بحران غزه است. هاکان فیدان طی هفته‌های گذشته تلاش کرده نقش میانجی فعال‌تری در روند آتش‌بس ایفا کند و ترکیه در رقابت با قطر و مصر در پی افزایش وزن سیاسی خود در این پرونده است.

این تلاش‌ها برای تهران اهمیت دارد، زیرا هرگونه توافق احتمالی در آینده غزه یا بازسازی ساختار سیاسی آن، بی‌شک بر امنیت ایران و معادلات منطقه‌ای اثر خواهد گذاشت؛ از همین رو، هماهنگی موضعی با آنکارا برای تهران ضروری به نظر می‌رسد.

در کنار غزه، مساله سوریه نیز همچنان محل اختلاف جدی تهران و آنکارا است. ایران و ترکیه اگرچه سال‌ها در قالب نشست آستانه همراهی کرده‌اند، اما درباره حضور نظامی ترکیه در شمال سوریه و آینده گروه‌های کرد، اختلافاتی عمیق دارند. فیدان که خود از معماران سیاست ترکیه در این مناطق بوده، اکنون در آستانه فرصتی قرار دارد تا در تهران شاید مسیر تازه‌ای برای گفت‌وگو درباره آینده سوریه باز کند؛ مسیری که با احتمال کاهش حضور نیروهای آمریکایی در شمال سوریه اهمیت بیشتری هم پیدا کرده است.

قفقاز نیز یکی از نقاط مهم رایزنی خواهد بود. پس از تحولات اخیر در قره‌باغ، ترکیه حتی بیش از گذشته به باکو نزدیک شده و پروژه‌هایی مانند کریدور زنگزور اکنون به یکی از حساس‌ترین نقاط اختلاف میان تهران و آنکارا تبدیل شده است.

ایران این طرح‌ها را تهدیدی برای موقعیت ژئوپلیتیک خود می‌داند و ترکیه آنها را مسیر طبیعی گسترش تجارت منطقه‌ای معرفی می‌کند. سفر فیدان از این منظر، فرصتی برای مدیریت این اختلاف و جلوگیری از تبدیل آن به بحران است.

سفر فیدان احتمالاً به توافقات بزرگ و فوری منجر نخواهد شد، اما می‌تواند اولین قدم در مسیر شکل‌گیری نوعی «همزیستی مدیریت‌شده» میان تهران و آنکارا باشد. منطقه در حال ورود به مرحله‌ای تازه است؛ غزه به میدان اصلی صف‌بندی قدرت‌ها تبدیل شده، قفقاز به اولویت امنیتی ایران بازگشته و آینده سوریه در ابهام است

پرونده هسته‌ای ایران نیز احتمالاً در میان گفت‌وگوها جایگاه مهمی خواهد داشت. ترکیه در دو دهه گذشته بارها تلاش کرده نقش میانجی بین تهران و غرب را بازی کند و حالا با پیچیده‌تر شدن فضای بین‌المللی و توقف مذاکرات، ممکن است آنکارا دوباره به دنبال ایفای نقش تسهیل‌گر باشد. فیدان در دیدار امروز احتمالا بار دیگر این پیشنهاد را مطرح کند؛ پیشنهادی که امکان دارد در تهران با نگاه محتاطانه اما کاربردی مواجه شود.

سایه اظهارات جنجالی فیدان بر سفر تهران

با وجود همه این محورهای همکاری و اختلاف، اما اکنون آن چه بیش از همه فضا را حساس کرده، برخی اظهارات جنجال‌برانگیز ماه‌های اخیر وزیر خارجه ترکیه درباره سیاست‌های منطقه‌ای ایران بوده است.

فیدان در مصاحبه‌ای با شبکه الجزیره صریحا سیاست ایران در سوریه را «اشتباه» توصیف کرد و هشدار داد که ادامه چنین سیاستی ممکن است به اقدامات متقابل از سوی دیگر بازیگران منطقه‌ای منجر شود. او گفت اگر ایران به حمایت از گروه‌های مسلح در کشورهای دیگر ادامه دهد، طبیعی است که دیگران نیز چنین کاری را علیه تهران انجام دهند.

او در بخشی از مصاحبه خود با الجزیره درباره سیاست ایران در قبال سوریه گفت: «اگر سیاست (ایران) در سوریه این گونه باشد، من تصور نمی‌کنم سیاست صحیحی باشد. اگر شما بخواهید با حمایت از یک گروه در داخل کشوری دیگر نا آرامی ایجاد کنید، کشورهای دیگر هم می‌توانند شما را با حمایت از برخی گروه‌ها آزار دهند.» این سخنان در ایران با واکنش‌های تندی روبه‌رو شد. چنان که اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت خارجه ایران، با لحنی بی‌پرده در ایکس نوشت: «ندیدن دست‌های آشکار و پنهان آمریکا و اسرائیل در تحولات منطقه اشتباه بزرگی است» و سپس خطاب به فیدان پرسید: «اما اسرائیل چطور؟»

این واکنش صریح نشان داد که فضای سیاسی میان تهران و آنکارا تنها سطحی از رقابت را تجربه نمی‌کند، بلکه وارد دوره‌ای از حساسیت کلامی شده که می‌تواند بر گفت‌وگوهای امروز نیز اثر بگذارد.

روابط تهران - آنکارا؛ رقابت مزمن در کنار همکاری اجتناب‌ناپذیر

ایران و ترکیه سال‌هاست که مجبورند با ترکیبی از رقابت و همکاری کنار بیایند. هر دو قدرت‌های منطقه‌ای هستند، هر دو در چندین میدان مشترک فعال‌اند و هر دو در حوزه‌هایی نیازمند یکدیگر.

حجم تجارت دوجانبه، وابستگی ترکیه به انرژی ایران و همچنین نیاز تهران به مسیرهای تجاری و مرزی ترکیه، باعث شده روابط آن‌ها نه‌چندان گرم، اما همواره فعال باقی بماند.

از نشست‌های آستانه درباره سوریه گرفته تا هماهنگی‌های امنیت مرزی و مدیریت بحران پناهجویان، دو کشور به این نتیجه رسیده‌اند که بدون تعامل نمی‌توانند هزینه‌های امنیتی خود را کاهش دهند. این واقعیت همان چیزی است که سفر هاکان فیدان را از یک دیدار نمادین به یک ضرورت سیاسی تبدیل می‌کند؛ ضرورتی که در بطن خود نشان می‌دهد رقابت ژئوپلیتیک میان تهران و آنکارا تا چه اندازه نیازمند مدیریت است.

تهران نگران و آنکارای محتاط

حال اما در روزهایی که خبر پرواز جنگنده‌ها و عملیات‌های مرزی در عراق منتشر شده، فضای منطقه برای هر گونه اشتباه محاسباتی بسیار لغزنده است.

ایران در ماه‌های اخیر خطوط قرمز امنیتی خود را با صراحت بیشتری پیگیری کرده و ترکیه نیز در عملیات‌های ضدپ ک ک حضور فعالی در شمال عراق دارد. همین هم‌پوشانی عملیات‌هامی تواند زمینه‌ساز سوءتفاهم‌هایی شود که ضرورت گفت‌وگو را افزایش می‌دهد.

فیدان از این منظر حامل پیام مهمی است؛ نیاز ترکیه به هماهنگی بیشتر با ایران. تهران نیز می‌داند که بدون هم‌افزایی نسبی با آنکارا نمی‌تواند محیط امنیتی پیرامون خود را آرام کند. همین وضعیت نیز سفر امروز فیدان را به ضرورتی برای هر دو طرف تبدیل کرده است.

هم‌پوشانی عملیات‌ها در منطقه می‌تواند زمینه‌ساز سوءتفاهم‌هایی شود که ضرورت گفت‌وگو را افزایش می‌دهد و نیاز ترکیه به هماهنگی بیشتر با ایران است. تهران نیز می‌داند که بدون هم‌افزایی نسبی با آنکارا نمی‌تواند محیط امنیتی پیرامون خود را آرام کند. همین وضعیت نیز سفر امروز فیدان را به ضرورتی برای هر دو طرف تبدیل کرده است

گفت‌وگو درباره تجارت، شورا و همکاری امنیتی

اما باید توجه داشت که در کنار مسائل سخت امنیتی، فیدان و عراقچی درباره تقویت شورای همکاری بلندپایه، آماده‌سازی نشست نهم این شورا و توسعه زیرساخت‌های تجارت مرزی نیز گفت‌وگو خواهند کرد.

هدف اعلام‌شده دو کشور برای رسیدن به ۳۰ میلیارد دلار تجارت سالانه، بارها از سوی مقامات مطرح شده اما هنوز فاصله زیادی با واقعیت دارد. با این حال تهران امیدوار است سفر فیدان بتواند به گشایش مسیرهای تجاری کمک کند و بخشی از مشکلات اقتصادی در روابط دوجانبه را کاهش دهد.

رسانه‌های ترکیه‌ای نیز این سفر را فرصتی برای هماهنگی امنیتی در مرزهای سوریه و عراق و همچنین مدیریت پیامدهای جنگ غزه می‌دانند.

در ایران برخی کارشناسان بر این باورند که این سفر بخشی از راهبرد «دیپلماسی همسایگی» دولت پزشکیان است که طی هفته‌های اخیر با سفرهای پی‌درپی مقامات خارجی به تهران پررنگ‌تر شده است. با این حال، تحلیلگران مستقل هشدار می‌دهند که روابط ایران و ترکیه وارد مرحله‌ای شده که نیازمند باز تعریف دقیق‌تر مناسبات و مرزهای همکاری است؛ مرحله‌ای که اگر به‌درستی مدیریت نشود، می‌تواند به سوءتفاهم‌های بزرگ‌تری منجر شود.

تهران و آنکارا به دنبال فرمول جدیدی از همزیستی

سفر فیدان احتمالاً به توافقات بزرگ و فوری منجر نخواهد شد، اما می‌تواند اولین قدم در مسیر شکل‌گیری نوعی «همزیستی مدیریت‌شده» میان تهران و آنکارا باشد.

منطقه در حال ورود به مرحله‌ای تازه است؛ مرحله‌ای که در آن غزه به میدان اصلی صف‌بندی قدرت‌ها تبدیل شده، قفقاز بار دیگر به اولویت امنیتی ایران بازگشته و آینده سوریه در هاله‌ای از ابهام است.

ایران و ترکیه در چنین لحظه‌ای ناچارند بیشتر از همیشه با یکدیگر گفت‌وگو کنند، حتی اگر اختلاف نظرهایشان پابرجا باشد.

واقعیت این است که در فضای پرتلاطم امروز، ایران بیش از همیشه به رایزنی و تعامل منطقه‌ای نیاز دارد، اما این تعامل تنها زمانی ارزشمند خواهد بود که رابطه با ترکیه بر پایه همکاری واقعی و منافع ملی ایران بازتعریف شود.

هاکان فیدان با تمام سابقه امنیتی و نقش راهبردی‌اش، امروز به تهران می‌آید تا درباره مجموعه‌ای از دشوارترین پرونده‌های منطقه‌ای گفت‌وگو کند.

این سفر اگر درست مدیریت شود، شاید به نقطه‌ای برای کاهش تنش میان دو قدرت منطقه‌ای تبدیل شود؛ نقطه‌ای که هر دو کشور بیش از همیشه به آن نیاز دارند.

گزارش

استاد روابط بین‌الملل:

سیاست خارجی کشور آلوده به نگاه «مانوی» خیر و شر است

استاد روابط بین‌الملل گفت: در ایران به نگاه‌های «مانوی» به روابط بین‌الملل عادت شده است و حتی ممکن است به نوعی در برخی موارد به سیاستگذاری هم منجر شده باشد اما واقعیت این است که سیاست خارجی کشور در عرصه عملی نیازمند فکر همکاری بوده و است.

محمدکاظم سجادپور، در نشست بررسی کتاب «نگرشی نو به تاریخ روابط بین‌الملل» نوشته و تالیف «حسین سلیمی» استاد روابط بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبایی به بررسی این کتاب با توجه به واقعیات روابط بین‌الملل امروز پرداخت.

به گزارش ایرنا، مشروح سخنرانی «محمدکاظم سجادپور» استاد روابط بین‌الملل دانشگاه به شرح زیر است: اهمیت تاریخ در روابط بین‌الملل بسیار بالاست؛ زیرا بدون توجه به تاریخ، فهم مناسبات بین‌المللی امکان‌پذیر نیست. یک استعاره جالب در این زمینه وجود دارد و معتقد است آنچه شما از جوامع بین‌الملل به شمول جوامع بین‌المللی، محلی و ملی، می‌بینید مثل آن بخش از کوه‌های یخی است که در قطب شمال، می‌بینید؛ یک نهم آن‌ها بر آمدگی‌های روی سطح زمین هستند و ۹ دهم آن زیر یخ و آب پنهان است و آن بخش پنهان تاریخ است. بدون فهم تاریخ امکان شناخت فرد، جوامع و روابط بین‌الملل وجود ندارد.

متاسفانه با وجود اینکه ما یک ملت تاریخی هستیم، توجه به تاریخ و مسائل و فهم تاریخی با اهمیتی که تاریخ و کارهای علمی مربوط به آن دارد، برابری نمی‌کند. لذا اهمیت تاریخ باید جدی گرفته شود. در رشته روابط بین‌الملل، طی دو دهه گذشته رشته‌ای به نام «تاریخ بین‌المللی» (International History) شکل گرفته و در برخی دانشگاه‌های معتبر جهان، مانند دانشگاه ژنو و چند مرکز دیگر، در مقطع دکترا ارائه می‌شود.

همچنین برخی دانشگاه‌ها، دوره‌های کارشناسی ارشد این رشته را ارائه می‌دهند. رشته‌های جدید دیگری نیز شکل گرفته‌اند که صرفاً به دولت‌ها توجه ندارند. همچنین برخی رشته‌ها به تاریخ تحولات اقتصاد بین‌المللی، برای مثال تاریخ کنش و واکنش‌های اقتصادی و تاثیر آن روابط بین‌الملل بر مسائل مرتبط می‌پردازند. این رشته‌ها اهمیت تاریخ را به روشنی نشان می‌دهند و بر این نکته تأکید دارند که ریشه‌ها و سابقه جایگاه مهمی در فهم روابط بین‌الملل دارند.

بن‌مایه تاریخ روابط بین‌الملل و توری که سلیمی اشاره کردند، مهم است. باید تاریخ را تنها به صورت وقایع نبینیم؛ بلکه باید معنا و اندیشه را نیز در آن درک کنیم. استنباط من این است که اندیشه و فکر و رفت و آمد این فکر با واقعیت و نهاد، حائز اهمیت است که این نهادسازی مبتنی بر اندیشه و این اندیشه مبتنی بر واقعیات بوده است و برخلاف نظریاتی که همه چیز را صرفاً مبتنی بر قدرت مادی یا نظامی در تاریخ جهان نگاه می‌کنند، اندیشه‌هایی که به این تحولات منجر شده مهم است و نگاه اندیشه محور با یک چارچوب فکری و تحلیلی باید مورد بررسی قرار گیرد.

روابط بین‌الملل را چه از منظر تحلیلی و چه عملی، نمی‌توان تنها با نگاه به قدرت‌های مادی یا نظامی بررسی کرد و به دیگر ابعاد توجه نداشت. به عنوان مثال، در حال حاضر همه تحت تاثیر شخصی شدن سیاست در جهان، به دلیل اقدامات دونالد ترامپ، رئیس جمهور ایالات متحده هستند اما همزمان نهادهای بین‌المللی مانند سازمان ملل حتی با وجود مخالفت ترامپ و محافظه‌کاران همچنان به کار خود ادامه می‌دهند و حتی خود ترامپ هم برای تصویب طرح غزه خود محتاج سازمان ملل و شورای امنیت این سازمان است. یا مثال دیگر در افریقای جنوبی است که شاهد برگزاری اجلاس کشورهای گروه ۲۰ بودیم که ترامپ آن را بایکوت کرد و حتی برای تحویل ریاست دوره‌ای که این بار بر عهده آمریکا است یک دیپلمات دون پایه رفت. با این همه گروه بیست به کار خود را ادامه داد و بیانیه نهایی کنفرانس را در ۱۲۲ ماده به تصویب اعضا رساند. این موضوع بسیار جالب بود که با وجود اینکه آمریکا از پایه اصلی گروه ۲۰ بود، نمی‌تواند این گروه را رها کند.

سازمان‌های بین‌المللی به ویژه سازمان‌های فنی و تکنیکی به قدری مهم هستند که هیچ کشوری، حتی ایالات متحده با همه مخالفت‌های خودنه تنها این سازمان‌ها را ترک نکرده بلکه نمی‌تواند ترک کند. برای مثال سازمان هواندری بین‌المللی از این دست است.

این سازمان‌ها از نظر تحلیلی و عملی اهمیت بسیاری دارند و برای ایران نیز مهم هستند، در ایران به نگاه‌های «مانوی» به روابط بین‌الملل عادت شده است (روابط بین‌الملل را به شکل دوگانه، سیاه و سفید، خیر و شر می‌بینیم) و حتی ممکن است به نوعی در برخی موارد به سیاستگذاری هم منجر شده باشد اما واقعیت این است که سیاست خارجی کشور در عرصه عملی نیازمند فکر همکاری بوده و است و جالب است بدانیم اولین سازمان بین‌المللی که ایران به آن پیوست، «سازمان بین‌المللی تلگراف» در سال ۱۸۶۵ در دوره ناصرالدین شاه، بود و نیاز ایران به همکاری‌های تلگرافی، کشور را به سمت عضویت در این سازمان سوق داد.

این سازمان هنوز فعال است و امروز با تغییر نام فعالیت می‌کند و شماره تلفن‌های کشوری توسط همین سازمان تصویب شده است و این سازمان‌ها برای ایران اهمیت بسیار بالایی دارد.

گزارش

رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس:

طرح خروج ایران از NPT آماده شده است

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس درباره اینکه موضع مجلس شورای اسلامی درباره موضوع خروج احتمالی ایران از NPT چیست، گفت: مجلس طرح‌هایی را در این زمینه آماده کرده است که متناسب با شرایط، این طرح‌ها برای تصویب و قانونی شدن، فرآیند قانونی خود را طی خواهند کرد.

ابراهیم عزیزی، قطعنامه شورای حکام علیه کشورمان را ناشی از عدم استقلال آژانس بین‌المللی و دولت‌های غربی برشمرد و گفت: طرف‌های غربی بدانند که جمهوری اسلامی ایران با تشدید فشارها و قطعنامه‌های جهت‌دار از حقوق قانونی و مسلم خود عقب‌نشینی نخواهد کرد.

به گزارش ایرنا، شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در هفته گذشته، قطعنامه‌ای را به تصویب رساند که طبق آن، از جمهوری اسلامی ایران خواسته شده بدون تاخیر درباره وضعیت ذخایر اورانیوم غنی‌شده و سایت‌های هسته‌ای که در خردادماه امسال توسط رژیم صهیونیستی و آمریکا بمباران شدند، به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گزارشی ارائه دهد.

این قطعنامه در حالی صادر شده است که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای بازدید از سایت‌های هسته‌ای کشور و حتی نصب دوربین در سایت‌های هسته‌ای اثبات کرده است.

اما با وجود همکاری کشورمان با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و بر خلاف معاهده NPT (پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای) که ایران عضو این معاهده است، به کشورمان حمله شد و در ادامه هم فعال‌سازی مکانیسم ماشه با فشار آمریکا در دستور کار تروئیکای اروپایی قرار گرفت.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران قطعنامه مصوب شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، که با اعمال فشار آمریکا، آلمان، فرانسه و انگلیس بر کشورهای عضو این نهاد به تصویب رسید را غیرقانونی و ناموجه عنوان کرد و این اقدام را نشانه روشن دیگری از رویکرد غیرمسئولانه آن‌ها و اصرارشان بر استفاده ابزاری از آژانس جهت اعمال فشار بر جمهوری اسلامی ایران برشمرد.

باید در نظر داشت که آمریکا و سه کشور اروپایی در ادامه فشار به کشورمان پس از فعال‌سازی مکانیسم ماشه به دنبال سازوکار محدودتری علیه کشورمان ایران هستند. اما در بررسی دقیق متن این قطعنامه، ادعاهای واهی طرف‌های غربی بیشتر از گذشته عیان می‌شود.

درباره تجاوز رژیم صهیونیستی و آمریکا به تاسیسات هسته‌ای کشورمان، ترور دانشمندان، فرماندهان نظامی و به شهادت رساندن جمعی از مردم ایران اسلامی بی‌توجه بوده است. از طرفی ایران همیشه، اعلام کرده که اهدافش در فعالیت هسته‌ای کاملا صلح‌آمیز است و این رویه را پیش از جنگ ۱۲ روزه، با فراهم کردن شرایط و اجازه بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای بازدید از سایت‌های هسته‌ای کشور و حتی نصب دوربین در سایت‌های هسته‌ای اثبات کرده است.

اما با وجود همکاری کشورمان با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و بر خلاف معاهده NPT (پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای) که ایران عضو این معاهده است، به کشورمان حمله شد و در ادامه هم فعال‌سازی مکانیسم ماشه با فشار آمریکا در دستور کار تروئیکای اروپایی قرار گرفت.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران قطعنامه مصوب شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، که با اعمال فشار آمریکا، آلمان، فرانسه و انگلیس بر کشورهای عضو این نهاد به تصویب رسید را غیرقانونی و ناموجه عنوان کرد و این اقدام را نشانه روشن دیگری از رویکرد غیرمسئولانه آن‌ها و اصرارشان بر استفاده ابزاری از آژانس جهت اعمال فشار بر جمهوری اسلامی ایران برشمرد.

باید در نظر داشت که آمریکا و سه کشور اروپایی در ادامه فشار به کشورمان پس از فعال‌سازی مکانیسم ماشه به دنبال سازوکار محدودتری علیه کشورمان ایران هستند. اما در بررسی دقیق متن این قطعنامه، ادعاهای واهی طرف‌های غربی بیشتر از گذشته عیان می‌شود.

منافع جمهوری اسلامی ایران راهبردی و طبق سیاست‌های تعیین‌شده است

در همین زمینه ابراهیم عزیزی رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی گفت: منافع جمهوری اسلامی ایران راهبردی است و تصمیماتی که کشور اتخاذ می‌کند، مقطعی نبوده بلکه براساس سیاست‌های تعیین شده در موضوعاتی نظیر هسته‌ای به‌صورت راهبردی اتخاذ می‌شود.

وی با تاکید بر اینکه سیاست‌های رفتاری جمهوری اسلامی ایران نسبت به طرف‌های مقابل در موضوع هسته‌ای تغییر کرده است، یادآور شد: جمهوری اسلامی ایران در جنگ ۱۲ روزه مورد حمله قرار گرفت و امنیت کشور تهدید شد که در چنین شرایطی قطعا ما بر خردی قاطع، محکم و مبتنی بر استقلال ملی در برابر طرف مقابل خواهیم داشت.

فعالیت‌های هسته‌ای ایران همیشه صلح‌آمیز بوده است

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه همه فعالیت‌های هسته‌ای ایران همیشه صلح‌آمیز و تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و مطابق با معاهده NPT انجام شده است، گفت: برغم اینکه ایران همیشه با آژانس همکاری داشته است، ولی از سوی رژیم صهیونیستی و آمریکا مورد حمله قرار گرفت. اما طرف‌های غربی باید بدانند جمهوری اسلامی ایران با قطعنامه‌های جهت‌دار آن‌ها از حقوق قانونی و مسلم خود عقب‌نشینی نخواهد کرد و با قدرت بیشتری به مسیرش ادامه خواهد داد.